

Studieplan for Samfunnsfag, årsstudium (2017–2018)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Stuedsted: Halden

Kontakt

Studieveileder: Karin H. Anker Rasch

Telefon: +47 69608138

E-post: studier@hiof.no

Studieprogramansvarlig

Fakultet for lærerutdanninger og språk

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Samfunnsfag omfatter fagdisiplinene historie og geografi og fagområdet samfunnskunnskap. Faget skal utvikle kompetanse til å undervise i grunnskolen på 5. - 10. trinn, og skal legge vekt på faglig fordypning. Studiet skal kvalifisere studenten til å kunne arbeide selvstendig både med fagspesifikke og didaktiske utfordringer.

Faget skal settes inn i et fagdidaktisk perspektiv og forberede studentene til yrkesrollen som samfunnsfaglærer. Gjennom ulike tilnæringsmåter til undervisning og didaktisk refleksjon skal studentene utvikle en lærerrolle som fremmer elevenes samfunnsbevissthet og interesse for faget.

Samfunnsfag skal utvikle en bred forståelse for samspill og konflikt mellom mennesker, samfunn og natur i ulike tidsepoker og i ulike deler av verden. Studentene skal arbeide med utvalgte geografiske områder, historiske epoker og ulike samfunnsfaglige områder. Faget skal bidra til kunnskap om samenes historie og situasjon som urfolk.

Arbeidet med samfunnsfag skal fremme studentens samfunnskompetanse og evne til å være medborger i et flerkulturelt samfunn. Studenten skal også oppøve sin evne til å bidra til slik læring i grunnskolen.

Faget skal bidra til at studentene kan arbeide med grunnleggende ferdigheter og faglige ferdigheter; å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, og å kunne bruke digitale verktøy.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om samfunnsfag som skolefag og nyere samfunnsfagdidaktikk
- har kunnskap om ungdoms historieforståelse og historiebruk
- kjenner til undervisningspraksis og -utfordringer i samfunnsfag på 5.-10. trinn
- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i barne- og ungdomsårene
- har kunnskap om nasjonal og internasjonal politikk, rettsvesen og økonomi
- har kunnskap om barns og unges rettigheter, demokrati, politiske og økonomiske deltakelse
- har kunnskap om klima, miljø, ressurs og ressurskonflikter nasjonalt og internasjonalt
- har kunnskap om de historiske hovedtrekkene ved samfunnsutviklingen i Norge, Sápmi og verden fra antikken til i dag
- har kunnskap om ulike samfunn, kulturer og historiske vilkår
- har kunnskap om arbeidsliv og verdiskaping
- har kjennskap til sentrale samfunnsfaglige teorier og metoder
- har kjennskap til sentrale samfunnsfaglige kilder i faget og kritisk vurdering av disse
- har kunnskap om hendelser og forhold i samtida i lys av maktforhold og menneskers handlinger og valg i nær og fjern fortid
- har kunnskap om samspill og konflikt mellom naturgrunnlag og levekår
- har kunnskap om utviklingen i den globale verdensøkonomien og politiske, kulturelle, miljømessige og sosiale konsekvenser av denne utviklingen, også i et urfolksperspektiv
- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i ungdomsårene
- har kunnskap om vitenskapelige teorier og metoder i faget
- har kunnskap om relevant forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet
- har kunnskap om sentrale fagdidaktiske metoder og teorier

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglige og fagdidaktiske kunnskaper og ferdigheter i geografi, historie og samfunnskunnskap i henhold til gjeldende læreplan og kritisk vurdere egen undervisning
- kan beskrive og analysere livsformer og levekår i ulike deler av verden
- kan fremme elevenes evne til nyskaping og kreativitet i arbeidet med samfunnsfaglige spørsmål
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid på en måte som tar hensyn til mangfoldet i elevgruppen, ulike behov og kulturell og språklig bakgrunn
- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakter, og begrunne vurderingene
- kan bruke samfunnsfaglige kilder og materiale i arbeidet med utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- kan bruke og vurdere digitale verktøy og kilder i opplæringen, og bidra til at elevene kan forholde seg aktivt og kritisk til digitale medier
- kan bidra til å utvikle elevenes muntlige ferdigheter gjennom øving i møtedeltakelse, debatter og andre muntlige aktiviteter i faget

- kan bruke og vurdere relevansen av faglige hjelpemidler og uttrykksformer i samfunnsfag
- kan kritisk vurdere lærebøker og andre læremidler til bruk i opplæringen
- kan lede elever i selvstendig arbeid innenfor fagets rammer
- kan legge til rette for opplæring om samfunnsforhold i et flerkulturelt og globalt perspektiv, med vekt på menneskerettigheter og demokratiske prinsipper
- kan anvende faglig kunnskap og resultat fra forsknings- og utviklingsarbeid
- kan arbeide selvstendig med faglige og fagdidaktiske spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan kritisk analysere samfunnsfaglige problemstillinger og stimulere til dette i opplæringen
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan reflektere over og vise innsikt i historiske prosesser
- kan beherske og vurdere bruk av faglige hjelpemidler og uttrykksformer i samfunnsfag
- kan tilpasse undervisningen til enkelteleven ved å legge til rette for varierte og differensierte læringsaktiviteter
- kan bevisstgjøre elevene i valg av læringsstrategier
- kan ta i bruk og veilede elever i sentrale samfunnsfaglige metoder

Generell kompetanse

Studenten

- kan tilrettelegge for samarbeid og konfliktløsning i arbeid med elevene
- kan reflektere kritisk over samfunnsfaglige spørsmål og stimulere til kritisk tenkning
- kan forstå aktuelle samfunnsforhold i et historisk perspektiv
- kan reflektere over egen praksis og oppdatere seg faglig
- kan kommunisere og samarbeide med barn og foresatte med ulik sosial og kulturell bakgrunn
- har innsikt i barns og ungdoms forståelse av faget
- kan oppdatere seg faglig og reflektere over egen praksis
- kritisk reflektere over samfunnsfaglige problemstillinger
- kan arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring og utvikling i samfunnsfaget

Opptak

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Studiet omfatter geografi, historie og samfunnskunnskap.

Studiet består av fire emner, hver med et omfang på 15 studiepoeng.

Emne 101 Samfunnskunnskap og historie 1

I dette emnet studerer vi aktive strukturingsprinsipper og deltakelsesformer i menneskers hverdag og samliv. Kritiske perspektiver på politikk og økonomi i historie og ulike kulturer i og utenfor Norge vektlegges.

- Normer og avvik

- Borgerskap, samfunns- og statsutvikling
- Produksjonsformer og forbrukerkultur
- Imperialisme, migrasjon og menneskerettigheter

Emne 102 Gografi og samfunnsfaglige metoder 1 (vårsemesteret)

Emnet omfatter, i samsvar med grunnskolens læreplan, temaer fra geografi og utforskeren. Temaene er:

- Geografi:
 - Vær- og klimaendringer
 - Landskap og kartanalyse
 - Demografi i Norge og verden forøvrig
 - Utforskeren og samfunnsfagdidaktikk:
 - Teori og metode i samfunnsfag
 - Samfunnsfagdidaktikk samt kritisk og demokratisk dannelse

Emne 103 Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 1

Emnet omfatter temaer fra geografi, historie og samfunnskunnskap. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

- Politikk og maktkanaler i Norge
- Sentrum og periferi i historisk, sosiologisk og geografisk perspektiv
- Regional utvikling i Norge og Norden i løpet av de siste tiårene
- Aspekter ved Europas politiske geografi

Emne 104 Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 2 (vårsemesteret)

Emnet omfatter temaer fra geografi, historie og samfunnskunnskap. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

- Fascisme og nazisme med vekt på europeisk mellomkrigstid
- Verden etter den 2. verdenskrig med vekt på den kalde krigen
- Økonomisk geografi
- Det moderne Kina II

Organisering og læringsformer

Studiet er normalt organisert over fire ukentlige økter.

Studentene er organisert i basisgrupper. Studiet vektlegger at studentene møter varierte arbeidsformer med forelesninger, gruppearbeid, seminarer/fremlegg, metodiske øvelser og analyse, aktiv bruk av IKT og medier. Undervisningen bygger på forskningsbasert kunnskap. Sentrale områder som er integrert i undervisningen er fagdidaktikk, grunnleggende ferdigheter, tilpasset opplæring, vurdering, flerkulturelle og samiske perspektiver.

Det forutsettes at studentene tilegner seg nødvendige kunnskaper, ferdigheter og faglig innsikt ved selvstudium. Det er beregnet at studenter som følger studiet arbeider med lærestoffet i til sammen 40 timer per uke. Studenten må ta aktivt ansvar for egen læring.

Det er obligatoriske arbeidskrav til hvert emne, som går fram av emnebeskrivelsene.

IKT er integrert i studiet.

Det forventes at studentene bruker biblioteket til innhenting av lærestoff. Biblioteket skal bidra til å øke studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske og utenlandske informasjonskilder og kunne vurdere kvaliteten på informasjonen. Biblioteket tilbyr også undervisning i referanseteknikk.

Evaluering av studiet

Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3)

Tilbakemelding underveis

Studentene får tilbakemelding på arbeidskrav underveis i studiet.

Vurdering

Vurderingsformene omfatter både individuelle skriftlige eksamener og muntlig eksamen.

For alle emner benyttes karakterskalaen A-F, der A er beste karakter, E er dårligste karakter, og F gis for ikke bestått eksamensprestasjon.

Det benyttes både intern og ekstern sensur.

For mer informasjon om vurdering, se den enkelte emnebeskrivelse.

Litteratur

Se den enkelte emnebeskrivelse

Jobb og videre studier

Samfunnsfag (60 stp) fyller kompetansekravet som er bestemt for å kunne bli tilsatt som lærer i samfunnsfag på 5.-10. trinn i norsk skole.

Studiet kan inngå som del av en bachelorgrad, som del av en faglærerutdanning i samfunnsfag eller som videreutdanning for lærere.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Eystein Arntzen, 26. juni 2011

Studieplanen er revidert

Studieleder Kjersti Berggraf Jacobsen, 4. juli 2017

Studieplanen gjelder for

2017-2018

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2017

Obligatoriske emner

L-SAM10117 Samfunnskunnskap og historie 1	15 stp
L-SAM10313 Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 1	15 stp

Vår 2018

Obligatoriske emner

L-SAM10217 Geografi og samfunnsfaglige metoder 1	15 stp
L-SAM10413 Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 2	15 stp

L-SAM10117 Samfunnskunnskap og historie 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Samfunnsfag, årsstudium*.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- kan utforme en samfunnsfaglig beskrivelse og drøfting av makt, kjønn, identitet og sosialiseringprosesser
- har profesjonsrettet kunnskap om barns rettigheter, skoledemokrati og deres økonomiske og demokratiske deltakelse i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv

- har kritisk kjennskap til relevant forskning om de historiske hovedtrekkene ved samfunnsutviklingen i Norge og andre deler av verden

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende gjeldende lover og samfunnsfaglige perspektiver på seksualitet og grensesetting, mobbing, og vold
- kan diskutere minoriteters rettigheter i Norge og det mangfoldige samfunnet som ressurs og utfordring, samt samenes status som urfolk
- kan bruke forskning om nasjonal og internasjonal politikk, rettsvesen og økonomi som perspektiv på samfunnet
- kan tenke historisk og økonomisk om produksjon og forbruk i velferdsstaten

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan sette i gang og lede læringsprosesser som sikrer progresjon i arbeid med grunnleggende ferdigheter, og kartlegge arbeidet med sikte på å tilpasse opplæringen til elevers behov og gi læringsfremmende tilbakemeldinger
- kan forberede elever til å leve i og forstå et mangfoldig og demokratisk samfunn og fremme bærekraftig utvikling
- kan filtrere og vurdere samfunnsfaglige og statistiske kilder og ressurser for å svare på sammensatte spørsmål og gi elever opplæring i digitale ferdigheter

Innhold

Samfunnsfag bygger opp under og fordypet menneskers selvforståelse og deltakelse. Skolefagets hovedområder samfunnskunnskap og historie hjelper elever til å forstå sine røtter, identitet og samtidig kritisk med tanke på å være med på å utforme fremtiden. I dette emnet studerer vi aktive struktureringsprinsipper og deltakelsesformer i menneskers hverdag og samliv. Kritiske perspektiver på politikk og økonomi i historie og ulike kulturer i og utenfor Norge vektlegges.

- Normer og avvik
- Borgerskap, samfunns- og statsutvikling
- Produksjonsformer og forbrukerkultur
- Imperialisme, migrasjon og menneskerettigheter

Emnet omfatter, i samsvar med grunnskolens læreplan, temaer fra samfunnskunnskap og historie. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

Normer og avvik tar utgangspunkt i grunnbegreper som forventning, norm og rolle, med særlig fokus på ulike familieformer i ulike kulturer. Ulike former for avvik trekkes inn, både i form av statistiske/sosiale, deskriptive/normative, samt positive/negative avvik, for eksempel knyttet til etniske og seksuelle minoriteter og avvik i skolen.

Borgerskap, samfunns- og statsutvikling setter fokus på bakgrunnen til det demokratiske samfunn i Norge, fra de tidligste tider og fram til unionsoppløsningen med Sverige. Istid, steinalder, urbefolkning, middelalder, unionstid, hvorfor vi feirer 17. mai og hvordan medborgerskap ser ut i dag er viktig stikkord.

Produksjonsformer og forbrukerkultur behandler menneskets produksjonsformer gjennom de tre hovedfasene jeger-, bonde- og industrisamfunn. Sistnevnte gjennomløper slike moderniseringsprosesser som en fabrikkrevolusjon, en tungindustrirevolusjon og en datarevolusjon.

Imperialisme og menneskerettigheter omhandler bakgrunnen for og nåværende status til dagens mangfold, med spesielt fokus på opprettelsen av den hvite manns verdensherredømme gjennom de siste fem hundre års historie. Også her er det snakk om faser, fra pirat-, kjøpmanns-, markeds-, koloni- og eventuelt ny-imperialisme

Fagdidaktiske grunntanker som grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring og minoritetskulturelle perspektiver er integrert i alle temaene.

Undervisnings- og læringsformer

De vanligste tilrettelagte læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- gruppearbeid
- metodiske øvelser/analyse
- casearbeid
- samarbeidslæring og studentrespons

Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Muntlig fremlegg med sammensatt tekst om et undervisningsopplegg som behandler en aktuell samfunnsfaglig problemstilling med kollegavurdering
- Fagartikkel, innleveres digitalt.
- Refleksjonsnotat, innleveres digitalt.

Arbeidskravene belyser blant annet minoritetskulturelle perspektiv.

Studentene skal i minst ett av arbeidskravene gi hverandre tilbakemeldinger.

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig hjemmeeksamen over tre døgn (72 timer).

Karakterregel: A-F.

Intern og ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Det gis tilbakemeldinger til studentene.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 21. september 2017.

Bjørshol S, og Nolet R, (red), 2017. *Utforskning i alle fag*. Kristiansand: Cappelen Damm Akademisk. (Innlednings-kapittelet og samfunnsfag-kapittelet). (40 s.).

Brochmann, G. 2014. «Integrering», (8 s). <https://snl.no/integrering>

Frønes, I. & Kjølrsrud, L. (2016). *Det norske samfunn* (6. utg.). Oslo: Gyldendal. (kap. 6, 14 og 22) (60 sider)

Grimen, H. 2004. *Samfunnsvitenskapelige tenkemåter*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 12, s. 320-368. (48 s.).

Hermansen, H. P. (2010). *Uten 1814 er du fortapt?* Stjørdal: Læringsforlaget. (211 sider)

Hermansen, H. P. (2010). *Maktens kanaler*. Stjørdal: Læringsforlaget. (kap. 1) (124 sider)

Hermansen, H.P. (2017). *Tretten revolusjoner. En tematisk verdenshistorie* (kompendium, Avdeling for lærerutdanning). Kapittel 2-5 og 15 (for tema Den teknologiske revolusjon) og kapittel 10-11 (for temaet Den geografiske revolusjon).

Hylland-Eriksen, T og Sajja, T.A. 2015. *Kulturforskjeller i praksis*, Oslo: Gyldendal Akademisk, kap. 1-3, 5-7, 9, 11 (108 s)

Hylland-Eriksen, T. 2007. «Mangfold versus forskjellighet». I Fuglerud, Ø og Hylland-Eriksen, T (red.). *Grenser for kultur?* Oslo: Pax. (s. 111-132). (21 s.)
<http://folk.uio.no/geirthe/Mangfold.html>

Knutsen, G. W. (2006). *Lange linjer i historien*. Oslo: Cappelen Akademisk. (120 sider)

Korsvold, T. (2015). *Barn som moderne forbrukere*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1-3, 5, 6, 7, 8)(128 sider)

Malnes, R og Midgaard, K. 2009. *Politisk tenkning*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 22, 24, 25, 26, 27. (48 s).

Palmer, R. R., Colton, J. & Cramer, L. (2014). *History of Europe in the Modern World* (11. utg.). New York: McGraw-Hill Education. (kap. 3 og kap. 11) (97 sider)

Aarre, T., Christophersen, J. & Børhaug, K. (2014). *Introduksjon til samfunnskunnskap. Fagstoff og didaktikk* (3. utg.). Oslo: Samlaget. (kap. 3-13) (279 sider)

L-SAM10313 Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Samfunnsfag, årsstudium*.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om hendelser og forhold i samtida i lys av maktforhold og menneskers handlinger og valg i nær og fjern fortid
- har kunnskap om samspill og konflikt mellom naturgrunnlag og levekår

- har kunnskap om utviklingen i den globale verdensøkonomien og politiske, kulturelle, miljømessige og sosiale konsekvenser av denne utviklingen, også i et urfolksperspektiv
- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i ungdomsårene
- har kunnskap om vitenskapelige teorier og metoder i faget
- har kunnskap om relevant forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet
- har kunnskap om sentrale fagdidaktiske metoder og teorier

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglig kunnskap og resultat fra forsknings- og utviklingsarbeid
- kan arbeide selvstendig med faglige og fagdidaktiske spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teori grunnlag
- kan kritisk analysere samfunnsfaglige problemstillinger og stimulere til dette i opplæringen
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teori grunnlag
- kan reflektere over og vise innsikt i historiske prosesser
- kan beherske og vurdere bruk av faglige hjelpemidler og uttrykksformer i samfunnsfag
- kan tilpasse undervisningen til enkelteleven ved å legge til rette for varierte og differensierte læringsaktiviteter
- kan bevisstgjøre elevene i valg av læringsstrategier
- kan ta i bruk og veilede elever i sentrale samfunnsfaglige metoder

Generell kompetanse

Studenten

- kan oppdatere seg faglig og reflektere over egen praksis
- kan kritisk reflektere over samfunnsfaglige problemstillinger
- kan arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring og utvikling i samfunnsfaget

Innhold

Emnet omfatter temaer fra geografi, historie og samfunnskunnskap. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

Temaene er:

- Politikk og maktkanaler i Norge
- Sentrum og periferi i historisk, sosiologisk og geografisk perspektiv
- Regional utvikling i Norge og Norden i løpet av de siste tiårene
- Aspekter ved Europas politiske geografi

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er organisert over to ukentlige økter. I tillegg to heldags ekskursjoner. Undervisningen bygger på forskningsbasert kunnskap. Læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- faglig og didaktisk refleksjon
- metodiske øvelser/analyse
- aktiv bruk av IKT/medier
- ekskursjoner

Områdene grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring, flerkulturelle og samiske perspektiv belyses i de ulike temaene.

Arbeidsomfang

Det forutsettes at studentene tilegner seg nødvendige kunnskaper, ferdigheter og faglig innsikt ved selvstudium. Det er beregnet at studenter arbeider med lærestoffet i selvstudium 24 timer i uken, i tillegg til 16 undervisningstimer som er timeplanlagt. Til sammen 40 timer per uke. Studenten må ta aktivt ansvar for egen læring.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

- Fagartikkel
- Refleksjonsnotat knyttet til emnet

Fagartikkel og refleksjonsnotat belyser deler av grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring, flerkulturelle og samiske perspektiv som er knyttet til de ulike temaene.

Eksamen

Individuell muntlig eksamen.

Varighet ca 30 minutter.

Ingen hjelpemidler tillatt.

Karakterregel: A-F.

Interne og eksterne sensorer.

Evaluering av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

Litteratur

Litteraturliste oppdatert 21. september 2017.

Bjørnsen, Hild-Marte og Steinar Johansen: *Kan vi leve av pleie og hårklipp? Noen tanker om verdiskaping og sysselsetting*. Regionale trender 1 - 2010, side 5-9.

Engelstoft, Sten og Herrik G. Larsen (2013) *Territorium, stat og nation. Aspekter af Europas politiske geografi*. Fredriksberg, Samfundslitteratur. Hele boka.

Foss, Olaf: *Kan vi bo der vi vil - og hvor er det?* Regionale trender 1 - 2011, side 3-7.

Hanssen, G.S., Klausen, J.E. og Langeland, O. (red.): *Det regionale Norge 1950-2050*. Abstrakt Forlag AS 2012, hele boka (unntatt kapittel 10-11 og 13).

Hermansen, Hans Petter (Læringsforlaget 2010): *Maktens kanaler* (for stikkordet: politikk og maktkanaler i Norge).

Hermansen, Hans Petter (Læringsforlaget 2011): *Sentrum og periferi* (for stikkordet: sentrum og periferi i historisk, sosiologisk og geografisk perspektiv).

Mikkelsen, Rolf og Per Jarle Sætre (red.) (2010) *Geografididaktikk for klasserommet. En innføringsbok i geografiundervisning for studenter og lærere*. 2. utgave. Kristiansand, Høyskoleforlaget. Hele boka.

NOU 2004: 2 Effekter og effektivitet. Kapittel 3. Regional utvikling, side 37-71.

Nystad, J.F. og Rosén, E. (2012). *Samfunnsgeografi*, Læremiddelforlaget 2012, 2. opplag, s. 40-103 og 220-240.

Wennevold, Steinar (2013) *Uten geografi er du fortapt Geografi fagdidaktikk*. Halden, Høgskolen i Østfold. Hele heftet.

Østerud, Øyvind (2014) *Statsvitenskap. Innføring i politisk analyse*. Kapittel 27 Internasjonal organisasjon, side 276-294.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:49:22

L-SAM10217 Geografi og samfunnsfaglige metoder 1 (Vår 2018)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Samfunnsfag, årsstudium*.

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- har bred kunnskap om samfunnsfag som skolefag, dens historie og egenart, og nyere samfunnsfagdidaktisk teori og forskning med vekt på kritisk dannelse
- har god kunnskap om bruk av digitale kilder i samfunnskunnskap og kan vurdere disse kritisk

- behersker sentrale samfunnsfaglig teorier, metoder, ferdigheter og begrepsapparat
- har demografisk og profesjonsrettet kunnskap om samspill og konflikt mellom ulike typer ressursbruk i en global sammenheng

Ferdigheter

Kandidaten

- kan tenke geografisk om fysisk geografi lokalt, nasjonalt og internasjonalt
- kan beskrive og forklare natur- og kulturlandskap som natur, kultur og historie, inkludert ferdigheter i bruk av kart, digitale og papirbaserte
- kan bearbeide og analysere gitte opplysninger for å resonnerer om regionalgeografiske tema
- kan bruke didaktisk innsikt og forskning til å skape og evaluere varierte undervisningsmetoder og læremidler ut fra hva som fremmer læring og en analytisk forståelse av gjeldende læreplan

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan sette i gang og lede læringsprosesser som sikrer progresjon i arbeid med grunnleggende ferdigheter, og kartlegger arbeidet med sikte på å tilpasse opplæringen til elevers behov og gi læringsfremmende tilbakemeldinger
- kan forberede elever til å leve i og forstå et mangfoldig og demokratisk samfunn og fremme bærekraftig utvikling
- kan filtrere og vurdere samfunnsfaglige og statistiske kilder og ressurser for å svare på sammensatte spørsmål og gi elever opplæring i å vurdere digitale ressurser

Innhold

Arbeid med samfunnsfag innebærer å bli kjent med vår fysiske og menneskelige sammenheng samt å reflektere over faglige utforskningsmetoder. Som skolefag skal samfunnsfag hjelpe unge mennesker til å orientere seg i verden. Hovedområdene geografi og utforskeren spiller på elevers forskningsvilje og nysgjerrighet om en verden de påvirker i økende grad. I opplæringen om «utforskeren» får studenter en innføring i overordnede problemstillinger i samfunnsfag samt metodespørsmål. Denne delen av emnet inkluderer også en mer systematisk innføring i samfunnsfagdidaktikk. I geografidelen får studenter opplæring i å støtte elevers voksende verdensbilde ved bruk av kart, observasjoner og kritisk bruk av varierte kilder.

Emnet omfatter, i samsvar med grunnskolens læreplan, temaer fra geografi og utforskeren. Temaene er:

- Geografi:
 - Vær- og klimaendringer
 - Landskap og kartanalyse
 - Demografi i Norge og verden forøvrig
 - Utforskeren og samfunnsfagdidaktikk:
 - Teori og metode i samfunnsfag
 - Samfunnsfagdidaktikk samt kritisk og demokratisk dannelse

Vær og klimaendringer er et velegnet tema til å fremme innsikt i forholdet mellom mennesker og omgivelser. Hvilke geografiske faktorer som mest påvirker og bestemmer variasjonene i vær og klima i Norge, er et eget tema. Det gjelder også temaet globale klimaendringer.

Landskap og kartanalyse gir innføring i geologiske prosesser samt forståelse og bruk av kart til å lese landskaper. Resultatene av forvitring, massebevegelser, det rennende vannets arbeid, isbreers arbeid, vindens arbeid, frostens arbeid og bølgenes arbeid påvises og drøftes.

Demografi i Norge og verden forøvrig tar for seg befolkningsutviklingen i verden med et tidsperspektiv på ett hundre år bakover og noen tiår framover i tid og rom. Ressurser og ressursbruk holdes opp mot befolkningsutviklingen, og kritisk drøfting av ulike ressursbegrep er sentralt. En spesifikk geografisk case vil brukes til å studere global demografi.

Teori og metode i samfunnsfag syr sammen noen av de overordnede temaene i samfunnsfag og gir studenten metodologiske og teoretiske redskap til å forme og svare på sammensatte problemstillinger som kan brukes i klasserommet. Fagets epistemologi og kognitive ferdigheter er i sentrum.

Samfunnsfagdidaktikk samt kritisk og demokratisk dannelse behandler debatter og forskning om kjennetegn til gode arbeidsmåter i samfunnsfagundervisning på 5.-10. trinn, samt hvordan evaluere tilnærminger etter blant annet læringseffekter, klassemiljø, dannelse og kunnskapsteori. God fagspesifikk vurderingspraksis og tilpasset opplæring er også sentralt. Fagtemaene settes inn i sammenhenger hvor de brukes til å vise arbeidsmåter som gjør at det faglige innholdet blir til læringsutbytte for lærerstudenter og for grunnskoleelever. Hovedvekten ligger på arbeidsformer i samfunnsfag på mellomtrinnet og på ungdomstrinnet.

Fagdidaktiske grunntanker som grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring og minoritetskulturelle perspektiver er integrert i alle temaene.

Undervisnings- og læringsformer

De vanligste tilrettelagte læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- gruppearbeid
- metodiske øvelser/analyse
- to heldagsekskursjoner i lokalmiljøet
- samarbeidslæring og studentrespons

Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Deltakelse på to heldagsekskursjoner
- Kurs i papirbaserte og digitale kart
- Skriftlig oppgave

Studentene skal i minst ett av arbeidskravene gi hverandre tilbakemeldinger

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig eksamen, 6 timer

Tillatte hjelpemidler: Alle, unntatt kommunikasjon og det åpne nettet.

Karakterregel: A-F.

Evaluering av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Det gis tilbakemeldinger til studentene.

Litteratur

Med forbehold om endringer

Aarre, T., Christophersen, J. & Børhaug, K. (2014). *Introduksjon til samfunnskunnskap. Fagstoff og didaktikk* (3. utg.). Oslo: Samlaget. (kap. 1-3) (88 sider)

Butenschøn, N. A. (2008). *Midtøsten: imperiefall, statsutvikling, kriger*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1-8) (244 sider)

Cresswell, T. (2013). *Geographic Thought. A Critical Introduction*. Chichester: Wiley-Blackwell. (s. 58-78) (20 sider)

Klemsdal, T. (2002). Landformene i Østfold. *Natur i Østfold*, 21(2/1), 7-31. (24 sider)

Lund, E. (2016). *Historiedidaktikk. En håndbok for studenter og lærere* (5. utg.), Oslo: Universitetsforlaget. (del 2) (130 sider)

Mikkelsen, R. & Sætre, P. J. (Red.). (2015). *Geografididaktikk for klasserommet. En innføringsbok i geografiundervisning for studenter og lærere* (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 5, og 11) (137 sider)

Nolet, R. Bjørshol, S. (kommer i 2017) *Utforskeren*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (utdrag, 80 sider)

Nystad, J.F. & Solerød, H. (1997). *Samfunnsgeografi*. Oslo: Gyldendal Undervisning. (kap. 1 og 2) (53 sider)

Rawding, C. (2013). *Effective innovation in the secondary geography curriculum. A practical guide*. Abingdon: Routledge. (kap. 2-3) (50 sider)

Sulebak, J. R. (2007). *Landformer og prosesser*. Bergen: Fagbokforlaget. (391 sider)

L-SAM10413 Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 2 (Vår 2018)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Samfunnsfag, årsstudium*.

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om hendelser og forhold i samtida i lys av maktforhold og menneskers handlinger og valg i nær og fjern fortid
- har kunnskap om samspill og konflikt mellom naturgrunnlag og levekår

- har kunnskap om utviklingen i den globale verdensøkonomien og politiske, kulturelle, miljømessige og sosiale konsekvenser av denne utviklingen, også i et urfolksperspektiv
- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i ungdomsårene
- har kunnskap om vitenskapelige teorier og metoder i faget
- har kunnskap om relevant forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet
- har kunnskap om sentrale fagdidaktiske metoder og teorier

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglig kunnskap og resultat fra forsknings- og utviklingsarbeid
- kan arbeide selvstendig med faglige og fagdidaktiske spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan kritisk analysere samfunnsfaglige problemstillinger og stimulere til dette i opplæringen
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan reflektere over og vise innsikt i historiske prosesser
- kan beherske og vurdere bruk av faglige hjelpemidler og uttrykksformer i samfunnsfag
- kan tilpasse undervisningen til enkelteleven ved å legge til rette for varierte og differensierte læringsaktiviteter
- kan bevisstgjøre elevene i valg av læringsstrategier
- kan ta i bruk og veilede elever i sentrale samfunnsfaglige metoder

Generell kompetanse

Studenten

- kan oppdatere seg faglig og reflektere over egen praksis
- kritisk reflektere over samfunnsfaglige problemstillinger
- kan arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring og utvikling i samfunnsfaget

Innhold

Emnet omfatter temaer fra geografi, historie og samfunnskunnskap. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

Temaene er:

- Fascisme og nazisme med vekt på europeisk mellomkrigstid
- Verden etter den 2. verdenskrig med vekt på den kalde krigen
- Økonomisk geografi
- Det moderne Kina II

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er organisert over to ukentlige økter. I tillegg må studentene regne med å delta på noen ekskursjoner. Undervisning bygger på forskningsbasert kunnskap. Læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- faglig og didaktisk refleksjon
- metodiske øvelser/analyse
- aktiv bruk av IKT/medier
- ekskursjon

Omådene grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring, flerkulturelle og samiske perspektiv er knyttet til de ulike temaene.

Arbeidsomfang

Det forutsettes at studentene tilegner seg nødvendige kunnskaper, ferdigheter og faglig innsikt ved selvstudium. Det er beregnet at studentene arbeider med lærestoffet i selvstudium 24 timer i uken, i tillegg til 16 undervisningstimer som er timeplanlagt. Til sammen 40 timer per uke. Studenten må ta aktivt ansvar for egen læring.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

- Deltakelse på ekskursjoner
- Fagartikkel
- Refleksjonsnotat knyttet til emnet

Fagartikkel og refleksjonsnotat belyser deler av grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring, flerkulturelle og samiske perspektiv som er knyttet til de ulike temaene.

Eksamen

Individuell skriftlig 6 timers skoleeksamen.

Ingen hjelpemidler.

Karakterregel: A-F.

Interne sensorer.

Evaluering av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

Litteratur

Litteraturlisten oppdatert 26. august 2013.

Lundestad Geir (Universitetsforlaget, nyeste utgave): *Øst, vest, nord, sør* (for stikkordet: verden etter 2. verdenskrig med vekt på den kalde krigen).

Hermansen, Hans Petter: *Tretten revolusjoner*, kapittel 13 (for stikkordet: fascisme og nazisme med vekt på europeisk mellomkrigstid).

Hermansen, Hans Petter (kompendium): *Trekk fra Tysklands moderne historie fram til utbruddet av 2. verdenskrig* (stikkord som ovenfor).

Bekkevold, Jo Inge og Henning, Kristoffersen (red.) (2012) *Kinas økonomi*. Oslo, Gyldendal Akademisk. Kapittel 1, side 19 - 42.

Naughton, B. (2007) *The Chinese Economy. Transitions and Growth*. Cambridge MA, The MIT Press. Kapittel 6-8 og kapittel 16.

Veeck, G et al. (2011) *China's Geography: Globalization and the Dynamics of Political, Economic and Social Change*. (2nd ed.) Lanham, MD, Rowman & Littlefield Publishers, Inc. Kapittel 1-2, 4-5 og 7-9.

Nystad, Jens Fredrik og Hans Solerød (1997) *Samfunnsgeografi*, Oslo, Gyldendal undervisning. Kapittel 5. Økonomisk aktivitet, side 168-238.

Wennevold, Steinar (2013) *Uten geografi er du fortapt Geografi fagdidaktikk*. Halden, Høgskolen i Østfold, Hele heftet.

Mikkelsen, Rolf og Per Jarle Sætre (red.) (2010) *Geografididaktikk for klasserommet. En innføringsbok i geografiundervisning for studenter og lærere*. 2. utgave. Kristiansand, Høyskoleforlaget. Hele boka

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:50:19